

WANDELING 2

Natuurgidsen klein Brabant

Op stap met Rudi

Kom eens gluren bij de burens in het Waasland

Natuurwandeling zonder gids, coronawandeling

Periode: Lente en zomer

Locatie: Daknam, start op het dorpsplein aan de kerk, Daknam-dorp,20

Afstand: 3,0 km, verlengde versie 4,8 km

Natuurgebied van vzw Durme; De Lokerse Moervaartmeersen

Auteur: Rudi Van Duyse projecten 2021

WELKOM IN HET WAASLAND

Onder het motto “kom eens gluren bij de buren” ga je met Rudi op stap, langs de mooiste natuurgebieden in het Waasland. Een reeks van wandelingen, waarvan dit de tweede is, “ Waar rivieren elkander ontmoeten”

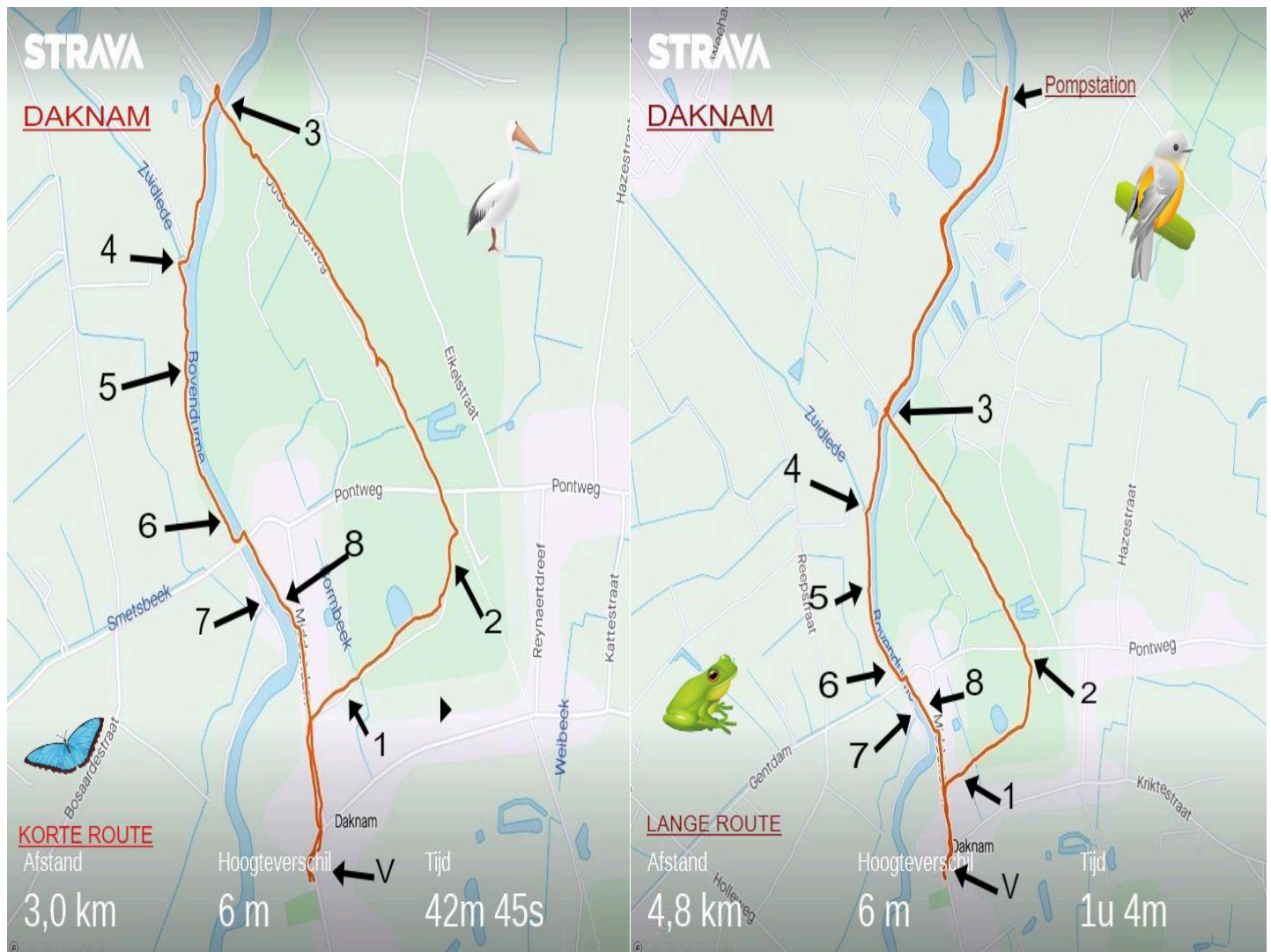
We bezoeken natuurgebieden die worden beheerd door vzw Durme in Lokeren.

Rudi is sinds 2020 natuurgids bij zowel vzw Durme als natuurgidsen klein-Brabant, waar hij trouwens zijn opleiding heeft gevolgd, en zo kwam hij op het idee dat het wel eens leuk zou zijn voor de inwoners van de streek hier te laten kennismaken met de natuurgebieden aan de andere kant van de Schelde.

De wandelingen zijn voorzien van een wandelplan met de nodige stopplaatsen waar jullie informatie krijgen wat er in de buurt van die stopplaats te zien is en er zijn ook foto's van planten of dieren voor het geval je ze op het moment van de wandeling niet te zien krijgt.

Het is dus een volledig uitgewerkte wandeling, met deze beschrijving als gids, die jullie nu tijdens corona tijden volledig zelfstandig kunnen doen.

Dus na de eerste wandeling in Eksaarde” de Linie een stille parel” is hier nummer 2.

DE WANDELKAART MET STOPS, KORTE EN LANGE ROUTE

VERTREK (V)

Iedereen van harte welkom in het waasland op het pittoreske dorpsplein aan de kerk van Daknam.

Vooreerst enkele praktische tips

Je vindt de wandelkaarten hier boven op bladzijde 2, een grote versie van de kaarten op bladzijde 23-24.

Ook is er achteraan een wegbeschrijving en een overzicht van de stopplaatsen op bladzijde 25. Als je deze afdruckt samen met je wandelkaart dan maakt het je een stuk eenvoudiger om de wandeling te volgen. De uitleg die ik geef op de stopplaatsen kan je via je smartphone gemakkelijk volgen.

Iemand kan het initiatief nemen om de teksten aan de anderen voor te lezen.

Een nader persoon kan zich bezighouden om de wegbeschrijving en de plaats van de stopplaatsen te zoeken.

De afstand van de wandeling bedraagt ongeveer 3,0 km voor de korte versie en 4,8 km voor de lange versie.

Ten slotte laat geen zwerfvuil achter, heb respect voor de natuur en vooral geniet ervan.

De wandeling

We starten onze wandeling aan de kerk, gaan dan richting de “troon van koning Nobel” , waar ik jullie in het kort het verhaal zal vertellen van de vos Reinaert, het is hier trouwens ook waar we een gedeelte van het natuurgebied “de Lokerse Moervaartmeersen” vinden . Daarna gaan we naar de Spletterenbrug en dan kan je een keuze maken of je voor de korte of de lange wandeling gaat. We wandelen langs de romantische Moervaart en komen aan het punt “waar de rivieren elkander” ontmoeten. We vervolgen onze weg langs de mooie Durme om uiteindelijk terug op het dorpsplein aan te komen.

Daknam

Daknam is sinds 1976 een deelgemeente van Lokeren en is een dorp van ongeveer 1000 inwoners en 400 hectare groot, gelegen aan de oevers van de Durme. We staan hier aan de ingang van het kerkhof met zijn romaanse kerkje, dat al genoemd wordt in een geschrift van 1156. Als je achter u kijkt zal je vooral gecharmeerd zijn door het dorpsplein.

Je kan hier zalig vertoeven op houten banken onder de eeuwenoude lindebomen en in brasserie Julocke aan je linker zijde kan je genieten van een lekker hapje en een fris drankje.

Volgens de bewoners van Daknam speelt het dierenepos Van den vos Reynaerde zich af hier in Daknam, anderen trekken dat dan weer in twijfel en zeggen dat het verhaal zich over een groter gebied afspeelt, zelfs tot Hulst in Nederland. Een feit is dat Daknam het laken naar zich toe trekt en alles in het teken stelt van de vos Reinaert.

Zo zijn de straatnamen, namen van cafe's en restaurants allemaal namen van dieren die in het verhaal voorkomen.

Er zijn hier links en verder tijdens de tocht zitbanken met originele verzen uit het verhaal.

Ga op stap

“Ga met je rug naar de ingang van het kerkhof staan en steek schuin rechts het dorpsplein over. Wandel voorbij restaurant Tiecelijn en even verder links af richting E17. Een 200 meter verder ga rechts af het Catharinastraatje in. Iets verder op aan je rechter zijde is stop 1, het metalen beeld van Belijn de ram.”

DE KERK VAN DAKNAM

STOP 1 KUNST TER ERE VAN REINAERT DE VOS

“Aan het metalen beeld van Belijn de ram, aan uw rechterzijde, een 200 meter in het Catharinastraatje. “

Is het eerste beeldje van een interactieve kunstroute die langs beide zijden van de weg tot aan de troon van Koning Nobel 10 bekende figuren uit het verhaal van de vos Reinaert toont.

De figuren werden getekend en ontworpen door een lokale kunstenaar, Riet Fransen.

De uitvoering was in handen van Johan De Wilde, leerkracht van de technische school, het VTI, in Lokeren.

Wie langs de metalen beelden wandelt, kan de QR-code scannen en komt zo op de site terecht van het project. Je vindt daar wat uitleg over Daknam en in het kort het verhaal van de vos Reinaert.

Ze werden hier geplaatst in 2018.

Onderweg komt men in volgorde voorbij de volgende dieren:

Belijn de ram/ Cuwaert de haas/ Tielcelijn de raaf/ Grimbeert de das/ Tibeert de kater/ Bruun de beer/ Canteclaer de haan/ Isegrim de wolf/ Koning Nobel de leeuw en tenslotte het hoofdpersonage Reinaert de vos.

BELIJN DE RAM

Ga rechtdoor

STOP 2 DE TROON VAN DE KONING, DE LINDEBOOM, DE MOERVAARTMEERSEN

“Aan je rechterzijde op het einde van de dreef staat de troon van koning Nobel met het beeld van de koning en Reinaert de vos. Achter het beeld van Reinaert staat de eeuwenoude lindeboom.

Aan je linkerzijde de Lokerse Moervaartmeersen. “

DE TROON VAN DE KONING, LINDEBOOM

LOKERSE MOERVAART MEERSEN

Het verhaal van Reinaert de vos

De verteller gaat op de troon van de koning zitten en leest voor.

Het verhaal van Reinaert de vos is geschreven door een zekere Willem rond 1250. Het is een dierenepos die het verhaal vertelt van de sluwe vos Reinaert die alle reglementen aan zijn laars lapt.

Het was hof dag aan het paleis en de andere dieren beklagden zich bij Koning Nobel over de wandaden van Reinaert. Koning Nobel tracht Reinaert de vos te ontbieden aan het hof om hem een gepaste straf te geven maar dat is natuurlijk niet naar de zin van de vos.

De koning stuurt verschillende dieren naar Reinaert om hem voor te leiden maar elke keer weet de vos hen met smoesjes om te tuin te leiden.

Als men uiteindelijk Reinaert bij de koning krijgt door toedoen van de neef van Reinaert Grimbeert de das, en terwijl men de galg in gereedheid brengt, bespeelt de vos de koning en zijn vrouw en vertelt dat er een schatkaart is die hij alleen weet liggen en dat hij die voor de koning zal gaan halen. Hij wordt door de koning vrijgelaten maar krijgt 2 bewakers mee, Belijn de ram en Cuwaert de haas, de koning vertrouwd Reinaert niet.

Bij hem thuis aangekomen hakt Reinaert het hoofd af van de haas, stopt die in een zak en geeft die mee aan Belijn de ram. Niet openmaken want het is de schatkaart voor de koning roept hij Belijn na.

Belijn spoed zich naar het kasteel en geeft de zak aan koning Nobel, die de zak opent en niet de schatkaart ziet maar het hoofd van de haas. Hij beseft dat hij weer is beetgenomen door de vos.

Ondertussen gaat Reinaert ervan door. Hij zou nooit meer worden terug gezien.

Of toch.....volgens de legende zou de vos in de zomer elk jaar opnieuw terugkeren naar Daknam, hij zou plaats nemen vlak naast de kerk op de buiten preekstoel en daar het gebeuren in Daknam van nabij gade slaan. Waar of niet waar, ik zou zeggen ga straks eens kijken als je terug in het dorp bent!

Het verhaal gaat over list, leugens en bedrog waarbij de maatschappelijke problemen van die tijd aan de kaak werden gesteld.

Het oorspronkelijk verhaal was geschreven in dichtvorm. Het verhaal werd verteld door een voordrager en was op die manier makkelijker te onthouden.

Je kunt in het toeristisch bureel in Lokeren op de grote markt een strip kopen die het moderne versie van het verhaal vertelt tegen een prijs van 7 Euro.

DE TROON VAN DE KONING

DE HOLLANDSE LINDE

Het verhaal van de eeuwenoude lindeboom

Over deze lindeboom is ook iets speciaals te vertellen. Hij is al meer dan 200 jaar oud, maar staat nog net geen 5 jaar op deze plaats. 200 jaar lang stond deze boom op de splitsing van de Heirlandstraat en de Braambessenstraat anderhalve kilometer verderop. In de boom hangt een kapelletje waar jarenlang gebeden werd. Vandaar de naam Kapellekens linde. Omdat dit kruispunt ook op de grens tussen de gemeentes Lokeren en Daknam lag, werd deze boom vroeger vermoedelijk ook als grens boom gebruikt. Het is een zogenaamde gekandelaarde Hollandse linde. De Hollandse linde (*Tilia vulgaris* of *Tilia europaea*) is een hybride verkregen door het kruisen van de zomerlinde en de winterlinde.

Het 'kandelaren' (kandelaberen / knotten) is een snoeivorm. Daarbij worden de gesteltakken om de 5 à 6 jaar teruggesnoeid tot op de knotten en krijgt de boom de vorm van een kandelaar.

Bij de heraanleg van de straat en de nieuwe riolering bleek het niet mogelijk om de boom te bewaren. Gezien zijn ouderdom en 'uitgeholde' toestand was het voorstel om hem gewoon te verwijderen. Dat was buiten de natuurliefhebbers gerekend. Op heel korte tijd werd alles in het werk gesteld om de boom te verplaatsen. Onder begeleiding van een boomchirurg werd de boom uitgegraven, gesnoeid, verplaatst en hier gepland op 11 november 2016. Ook al kwam er kritiek op deze 'nutteloze' verplaatsing, men dacht dat de boom hier nooit zou overleven, toch doet hij het al 4 jaar goed op deze plek.

De Lokerse Moervaart meersen

Meersen zijn laaggelegen gebieden die doorkruist zijn door talrijke sloten die voor de afwatering zorgen. Hun ontstaan hebben ze te danken aan de werking van de rivieren. Voordat er de dijken er waren werd in de valleien een heel pak klei afgezet dat nu de ondergrond van de meersen vormt. Klei heeft de eigenschap dat ze water slecht doorlaten waardoor deze gronden het hele jaar door min of meer vochtig blijven. Meersen worden in de landbouw gebruikt als hooiland en hebben zo in de loop van de jaren hun karakteristiek uitzicht gekregen.

Hooilanden waren van outs her heel rijk aan planten en kruiden. Gedurende de laatste 20 à 30 jaar echter werden door de moderne landbouw enorme hoeveelheden kunstmest en drijfmest uit de bio-industrie gebruikt om de productie van de grassen te verhogen. Hierdoor wordt de bodem voedselrijker en dit ten koste van deze planten en bloemen die voedselarme bodem nodig hebben. Daarom tracht men in natuurreservaten zoals hier, het proces om te keren en terug te gaan naar die voedselarme bodems van weleer maar dat is een stuk moeilijker dan omgekeerd en vraagt veel tijd.

Hoe kan men nu een bodem voedselarm maken?

Wel één systeem is door het maaien van het hooiland op een heel specifieke manier.

Dit doet men door zonder bemesting jaarlijks te maaien en het strooisel af te halen, hierdoor maakt men de bodem armer. Na vele maalbeurten of anders gezegd vele jaren kan het hooiland opnieuw evolueren naar een zeer rijke en gevarieerde planten groei.

Het hooiland wordt 2 maal per jaar worden gemaaid. De eerste maal tussen 16/07 en 30/07 na de bloeiperiode en een tweede maal in september. Het maaisel blijft dan tussen de 4 à 7 dagen liggen alvorens het wordt verwijderd. Het wordt 1 à 2 maal per dag gekeerd.

Dit geeft de kans aan de zaden van de bloemen om op de ondergrond terecht te komen, zich te nestelen en een jaar later voor meer en nieuwe bloemen te zorgen.

Nadeel van maaien, alle vegetatie wordt ineens weggenomen, is een ramp voor vlinders, bijen en andere insecten.

Wanneer vroegere landbouwgronden of hooilanden niet beheerd worden zal er na enige tijd verruiging optreden, wil zeggen dat sterke houtachtige plantensoorten de vroegere begroeiing gaan over nemen woekeren, voorbeelden, brandnetels, bramen, haag winde. Het is een voortdurend proces en hooilanden gaan evolueren naar elzenbroek bos of gemengd loofbos. Wil men echter grasland behouden moet men jaarlijks blijven maaien wat een intensief werk is en daarom laat men begrazen. De grazers zijn koeien, het aantal en de periode hoe lang ze blijven wordt bepaald volgens het gebied waar ze moeten afgrazen. Ze zorgen voor een vegetatie met veel afwisseling.

DE LOKERSE MOERVAART MEERSEN IN BLOEI EIND MEI

De meersen in de maand mei, een bloemen pracht met overwegend echte koekoeksbloemen(paars),scherpe boterbloemen(donkergeel) en de grote ratelaars(lichtgeel)een zeldzaam geworden plant. De dotterbloem bloeit vroeger en bevindt zich aan de rand van het veld dichtbij beken.

Welke bloemen zien we?(EIND MEI)

De grote ratelaar:

In mei kleurt het hier geel van de grote ratelaars. We vinden ze op vochtige en niet al te voedselrijke terreinen. Vroeger waren ze in Vlaanderen algemeen maar door de moderne landbouw werd de ratelaar gedegradeerd tot een zeldzaamheid. Ze werden namelijk door de landbouwer als een concurrent beschouwd. ratelaars leven op kosten van hun gastheer ,namelijk grassen, zegges en vlinderbloemigen. Met hun zuigwortels dringt de ratelaar binnen in de wortels van de andere planten en tapt er de sapstroom af. Hierdoor ontstaan er grote gaten in de grasvelden en dit is natuurlijk niet naar de wens van de landbouwer. De naam ratelaar komt voort van het ratelend lawaai dat de plant maakt als men met de zaaddoos schud.

De echte koekoeksbloem:

Kan tot 90 cm hoog worden, heeft ruwbehaarde stengel en 5 paarse kroonbladeren. Komt in heel Europa voor in natte graslanden en veengebieden. De koekoeksbloem bloeit als de koekoeken terugkeren van hun trektocht naar het zuiden

DE ECHTE KOEKOEKSBOEM

De scherpe boterbloem:

De plant komt in België en Nederland algemeen voor in weilanden en langs de weg. De plant kan maximaal 1 m hoog worden.

Het blad is min of meer behaard. De onderste bladeren hebben een lange bladsteel en zijn handvormig en diep ingesneden. De onderste bladeren zijn vijf- tot zevendelig gedeeld.

De plant bloeit van april tot in de herfst. De bloem is glanzend goudgeel, in doorsnede 1,5-2,5 cm en heeft vijf kroonbladen. Er liggen behaarde kelkblaadjes tegen de kroon aan en er zijn veel meeldraden. De behaarde bloemsteel is rond en niet gegroefd.

De scherpe boterbloem draagt dopvruchten met een kort, krom snavelkje.

De dotterbloem:

De bloem ontleende zijn naam aan het Duitse 'Dotter' wat 'dooier' betekent, daarmee verwijzend naar zijn gele kleur.

De plant behoudt zijn bladeren. De bladeren zijn rond tot bijna niervormig. De plant wordt 30-45 cm hoog.

De favoriete standplaats is langs randen van sloten, beken, in vochtige weilanden, en zompige plaatsen. Op deze plaatsen komt de plant zowel in de volle zon als in de halfschaduw voor.

De bloeiperiode loopt van maart tot april en soms nog van augustus tot september.

Vee vermijdt de licht giftige plant. Hooi met een geringe hoeveelheid dotterbloemen kan voor vee geen kwaad, maar grote hoeveelheden leiden tot spijsverteringsstoringen.

De bloemen worden bezocht door zowel vliegen, kevers als bijen. Wanneer de insecten over de meeldraden kruipen, overdekt het stuifmeel hen, waarna zij weer bloemen andere kunnen bevruchten.

De bloemknoppen worden, vooral in Duitsland, in azijn gedrenkt en gebruikt ter vervanging van kappertjes. De bloemen houden zich prima in een vaas.

DE DOTTERBLOEM

DE SCHERPE BOTERBLOEM

Ga rechtdoor langs de oude spoorlijn(nu fietspad) richting knooppunt 81

“Ga verder langs het fietspad of de parallelle dreef links beneden , uiteindelijk kom je op het einde van de dreef door iets naar boven klauteren op dezelfde weg te recht.”

Eens de Pontweg over op uw linker kant zie je eind mei heel wat van die bloemen.

STOP 3 DE SPLETTERENBRUG

“Aan de brug aan je rechterzijde staat een picknick tafel met banken, daar kan je even verpozen en genieten van het mooie uitzicht op de kronkelende Moervaart . “

DE SPLETTERENBRUG

De Spletterenbrug is een oude spoorbrug (we zijn hier op grondgebied Eksaarde), een zogenaamde vakwerkbrug met gebogen bovenrand. Ze is 27,3m lang, 4,5m breed en biedt een doorvaarthoogte van 4,2m. Dit was belangrijk gezien de Moervaart lang belangrijk geweest is voor de binnenscheepvaart. De brug maakte deel uit van de inmiddels afgebroken spoorlijn 77A (Aalst – Lokeren – Zelzate) over de Moervaart. Vanaf 1867 heeft hier een stoomtrein gereden. De lijn heeft 100 jaar dienst gedaan.

De brug werd tweemaal opgeblazen door terugtrekkende legers: in 1918 door het Duitse leger en in 1940 door het Belgische leger. De huidige metalen constructie is door de Duitse bezetters gebouwd, en ook bij de afbraak van de spoorlijn in 1973 blijven bestaan. Nu vormt de oude spoorbedding dit 6,5 km lange fiets- en wandelpad van Lokeren centrum tot aan de weg Eksaarde – Moerbeke. In 2018 werd de brug nog volledig gerenoveerd en daarbij terug in zijn oorspronkelijke grijze kleur geverfd.

De naam Spletteren verwijst naar de oude benaming van de omliggende velden. De verbreding bij de samenvloeiing van de Durme, Zuidlede en Moervaart heet trouwens ook de Spletterput.

Ga over de brug en daal af via de trappen aan de rechter zijde van de brug

OPGELET NU!!!

De mensen die kiezen voor de *LANGE* route, 4,8 km

“Eens je beneden bent aan de voet van de brug ga rechtdoor met de Moervaart een je rechter zijde..”

Je gaat de Moervaart volgen tot aan het pompstation, dat is aan knooppuntpaal nummer 38. Keer dan terug langs dezelfde weg, je zult zien dat ondanks het feit dat je langs hetzelfde pad terugkeert je toch een ander beeld krijgt over de rivier.

Over het pompstation krijg je straks meer uitleg, geniet onder tussen van de stilte en de natuurpracht rond om u.

Straks ook iets meer over onze bevers die hier heel actief bezig zijn, zoek naar bever sporen aan de overkant van de rivier! Je gaat die zeker vinden!

“Als je aan de Spletterenbrug komt ga je gewoon rechtdoor onder de brug door en je komt zo vanzelf op de korte route.”

De mensen die kiezen voor de *KORTE* route, 3,0 km

“Eens je beneden bent aan de voet van de brug sla je haaks rechts af, ga onder de brug door en volg de Moervaart aan uw linkerzijde.”

STOP 4 WAAR DE RIVIEREN ELKANDER ONTMOETEN

“Aan de groene brug aan je rechterzijde en aan het bord van peddelroute Waasland nr.5. “

LINKS ONDER DE MOERVAART

RECHTS VAN DE BRUG DE ZUIDLEDE

LINKS BOVEN DE DURME

Onze wandeling is genoemd naar dit punt want inderdaad komen hier de 3 rivieren, Moervaart, Durme en Zuidlede samen.

De Zuidlede

Nu is de Zuidlede een prachtig romantisch riviertje waar je met je kano of peddel hele mooie tochten kan maken. De Zuidlede is nu afgedamd en stroomt in de andere richting, al is stromen wel een groot woord, er is namelijk een buis van de Moervaart naar de Zuidlede.

Tot de aanleg van de Moervaart was de Zuidlede de natuurlijke middenloop van de Durme. Ze is 15 km lang maar niet over de gehele lengte bevaarbaar. Op veel plaatsen zijn haar natuurlijke bochten bewaard gebleven.

De Moervaart

De huidige Moervaart, in de volksmond ook Noordlede genoemd, wordt ook wel eens de gekanaliseerde noordelijke arm van de Durme genoemd, de Zuidlede wordt dan omschreven als de zuidelijke arm van de Durme. De Moervaart is 22,4 km lang en verbindt de Durme met het kanaal Gent-Terneuzen.

De vallei van de Moervaart is Europees beschermd.

De Moervaart werd oorspronkelijk in de Middeleeuwen (rond 1300) gegraven door de paters van de abdij van Boudelo, aanvankelijk om de afwatering van de Moervaartdepressie te verbeteren en zo weiland en landbouwgrond te winnen. Om de moeilijk bevaarbare Zuidlede te vermijden voor het transport van turf, dat in dit gebied gewonnen werd, is ze in de 15e eeuw eveneens bevaarbaar gemaakt. Later werd ze ook gebruikt voor het vervoer van bieten naar de suikerfabriek te Moerbeke.

Tot 1964 zat er getij (+/- 25 cm) op de Moervaart, via de Durme en verderop de Schelde. Door de afdamming van de Durme te Lokeren en het verwijderen van de sluis te tussen de Moervaart en het kanaal Gent-Terneuzen is het waterniveau van beide waterlopen nu gelijk.

De waterkwaliteit is, net als op de Schelde, een heel stuk verbeterd de laatste decennia, maar is desondanks nog matig.

[De Durme](#)

De oorspronkelijke loop van de Durme ging langs de Zuidlede maar doordat die te bochtrijk was om grotere rivierschepen tot in Lokeren te krijgen koos men later voor de Moervaart.

De naam Durme komt van het Germaanse woord Dromia zou later evolueren naar "Drumme" en uiteindelijk Durme worden het geen waterloop betekend.

Momenteel is de Durme slechts 24 km lang, ze start dus hier waar ze elkander ontmoeten, en mondt uit in de Schelde bij Tielrode.

In dat gedeelte is de Durme nog onderhevig aan de getijden.

Vroeger was dit wel anders want de Durme ontsprong in Beernem West Vlaanderen. Ze liep langs de Moervaart naar de Schelde in Tielrode. Echter door het graven van het kanaal Gent Terneuzen in 1827 werd zijn loop onderbroken.

Na een ernstige overstroming in de stadskern van Lokeren werd in 1955 besloten om de Durme af te dammen ter hoogte van het Molsbroek. Hierdoor werd de stroomrichting van de historische Durme door de mens omgedraaid, dus naar het kanaal Gent-Terneuzen i.p.v. naar de Schelde.

Momenteel is recreatie een belangrijk onderdeel van de Durme vandaag in Lokeren.

Ga naar rechts en de brug over en dan direct naar links

STOP 5 WAAR BEVERS THUIS ZIJN

"Ongeveer een 150 meter na de brug zie je aan de overkant van de rivier een ingebeten stam...het werk van onze vriend de bever."

De bever is het grootste knaagdier van Europa. Hij heeft heel sterke tanden om bomen door te knagen en kan een boom van 25 cm in minder dan 4 uur om knagen. Hij heeft zwemvliezen aan zijn poten en kan goed zwemmen en kan tot 15 minuten onder water blijven. Hij heeft een lengte van 90 cm en staart van 38 cm en weegt tot 38 kg. Ze leven in kleine familiegroepen van vijf in de buurt van water.

Of ze leven in holen of ze bouwen burchten in het water die soms tot 2 meter hoog en 10 meter lang zijn. De ingang bevindt zich onder water. Hij is een dag dier behalve op plaatsen waar hij gestoord wordt is hij 's nachts actief.

Hij eet kruiden, bloemen, schors, takken, wortels. Hij doet geen winterslaap. Ze blijven hun leven lang bij dezelfde partner en krijgen elk jaar één tot 6 jongen.

DE BEVER

BEVER AAN HET WERK GEWEEST

Ga rechtdoor**STOP 6 JAPANESE DUIZENDKNOOP**

“Ongeveer een 150 meter voor de Daknambrug aan je linker zijde.”

De Japanse duizendknoop noemt men invasieve exoot het geen wil zeggen dan het een enorme woekerplant is die andere planten verdringt. Exoot wil zeggen dat deze plant hier niet thuishoort en de oorsprong ligt in China, Korea en Japan.

Hij werd ingevoerd in Nederland in 1829 om hem in de Japanse tuin in Leiden te plaatsen en is van hieruit aan zijn verovering van Europa begonnen.

Hij is dan ook niet geliefd bij ons.

Hij heeft een enorme groeikracht en kan op alle bodems, zoals op zand, klei of veen overleven. Hij kan zijn weg vinden door kleine openingen in huizen, terrassen e.d. en houdt van veel zon.

Eens hij verschijnt krijg je hem nog moeilijk weg.

Hij heeft bamboeachtige holle stammen die 3 meter hoog kunnen worden.

In de winter trekt hij zich terug in de grond en kan tot temperaturen van -35°C aan. Vanaf april schieten zijn stengels terug uit. Hij bloeit in augustus en heeft dan crème witte of wit roze bloemen. De jonge scheuten kan men eten en smaken naar rabarber. Zijn stengels worden gebruikt in de bloemsierkunst.

In de Chinese geneeskunde is het een gewaardeerde geneesplant.

JAPANESE DUIZENDKNOOP RECHTS ONDER

JAPANESE DUIZENDKNOOP

Ga rechtdoor, steek de Daknambrug over, ga direct na de brug rechtsaf het wegeltje in rechts van u is de Durme, ga verder tot de aanlegsteiger.

STOP 7 POMPSTATION

“Als je naar de Durme kijkt is rechts van u aan de overkant van de rivier het pompstation”.

Een pompemaal

Het doel van een pompemaal is om een teveel aan water in een gebied tijdig weg te pompen en zo overstromingen tegen te gaan.

Je vindt pompgemalen vrij veel, ook hier aan de Durme. Hoe werk dat nu?

Eerst gaat men er voor zorgen dat alle grachten en beken in een gebied afwateren naar een water spaarbekken , zie foto van zo een waterspaarbekken in Daknam. Hier in ons geval kunt u van hieruit het waterspaarbekken dat vlak voor het pompemaal ligt niet zien. Wat je wel ziet is dat het water aan de overkant lager ligt dan de Durme.

VOORBEELD VAN WATERSPAARBEEKEN IN DAKNAM

HET POMPSTATION

Het pompgebouw heeft dus als doel om het overtollige water uit het waterspaarbekken in de Durme te pompen. Een pompgebouw bevat pompen die water over een bepaalde hoogte kunnen verplaatsen. Hier in ons geval in de Durme die zoals je kunt zien hoger ligt.

Voor de pompen bevindt zich een kroosreiniger, een filter, die vreemde voorwerpen (plastic, stukken takken) uit het water moet tegenhouden om te beletten dat ze de pompen zouden beschadigen.

Archimedes schroeven

Het verplaatsen van het water gebeurt vaak met Archimedes schroeven. Sommige van die schroeven kunnen tot 60.000 liter water per minuut verplaatsen. Zo staan er 2 van dat soort pompen in Lokeren op de Durme om de stad te beschermen tegen overstromingen. Ze halen met een draaiende beweging het water van het waterspaarbekken omhoog tot aan de rivier. Het water wordt in de rivier gestort en gaat zich verder verplaatsen naar Lokeren via de Durme of naar Terneuzen via de Moervaart en het kanaal Gent-Terneuzen.

ARCHIMEDES SCHROEVEN

SENSOREN

Sensoren die de hoogte van de waterstand meten

Hoe worden nu die schroeven in werking gesteld?

Op de foto kan je rechts bovenaan (inox bak) de sensor zien die de hoogte van het waterpeil meet. Als het water begint te stijgen zal op een bepaald moment de sensor de informatie geven dat er moet worden gepompt. Als het water voldoende is gedaald zal men stoppen met pompen, deze handelingen zijn ingesteld en gebeuren automatisch zonder tussenkomst van de mens. Het moment van pompen is belangrijk, pompt men te laat gaan sommige gebieden onder water komen te staan.

STOP 8 WATERKWALITEIT EN VISBESTAND

“Aan de aanlegsteiger”.

DE AANLEGSTEIGER IN DAKNAM

Het water van de Durme

Het water van de Durme hier is zoet water. Van de Westerschelde aan de zee tot Zandvliet is het water zout, van Zandvliet tot Temse brak (dat is de overgang van zout naar zoet), van Temse en verder zoet. Door de lage waterstand van de laatste jaren is het zout water met een opmars bezig waardoor er terug zeevis dichterbij ons komt.

In Bornem bijvoorbeeld kan er bot worden gevangen en zelfs zee-garnalen.

Visbestand op de Moervaart en Durme

Twintig jaar geleden zat er geen vis op de Moervaart en Durme, het water stonk en was fel vervuild.

Het probleem was dat het afvalwater van de stad Brussel en de steden in het Waasland in de rivier werd geloosd.

Na het bouwen van een filterinstallatie in Brussel en in het Waasland werd dit probleem opgelost en is de kwaliteit van het water steeds beter en beter geworden. Enkel op de bodem zijn zware metalen neergeslagen en dat laat nog te wensen over.

Nu zit de Schelde en ook de zijrivieren, zoals de Durme, vol met vis, vandaar ook meer vissers, vele voor het plezier, andere die toch de vis meenemen en verorberen, denk aan paling en snoekbaars. Opgelet met paling, die schuimen de bodem af en denk aan die zware metalen!!!

De vis die momenteel hier het meest voorkomt is de Snoek, snoekbaars, brasem, meivis, karper, paling.

De paling die we in de restaurants eten komt echter van Denemarken en een aantal Oostbloklanden zoals Polen, Hongarije en Rusland, hij wordt uitgezet in een afgesloten deel van het Donkmeer in Overmere en daar halen de restaurants dan hun levende paling vandaan.

Dus de paling die we eten hier is dezelfde in vele restaurants...maar de bereiding is uiteraard verschillend, ik persoonlijk eet hem het liefst met tomatensaus en champignons, een delicatessen.

Blijkt nu dat de vergunning voor het uitzetten van de paling verlopen is en niet verlengd wordt. De reden is een negatief advies van het voedselagentschap omdat het over grote hoeveelheden paling gaat en andere waterdieren zouden kunnen ziek worden door parasieten. Men gaat dus verhuizen naar Puurs-Sint-Amands. Hier gaat men de paling plaatsen in heel grote bassins. Later zou men dan ook gaan kweken. Anderzijds maakt de hoofdleverancier Borremans, sinds 1960 hier aanwezig, een enorme groei mee en heeft te weinig plaats om verder uit te breiden.

MEIVIS

PALING

SNOEKBAARS

SNOEK

BRASEM

KARPER

WITVIS

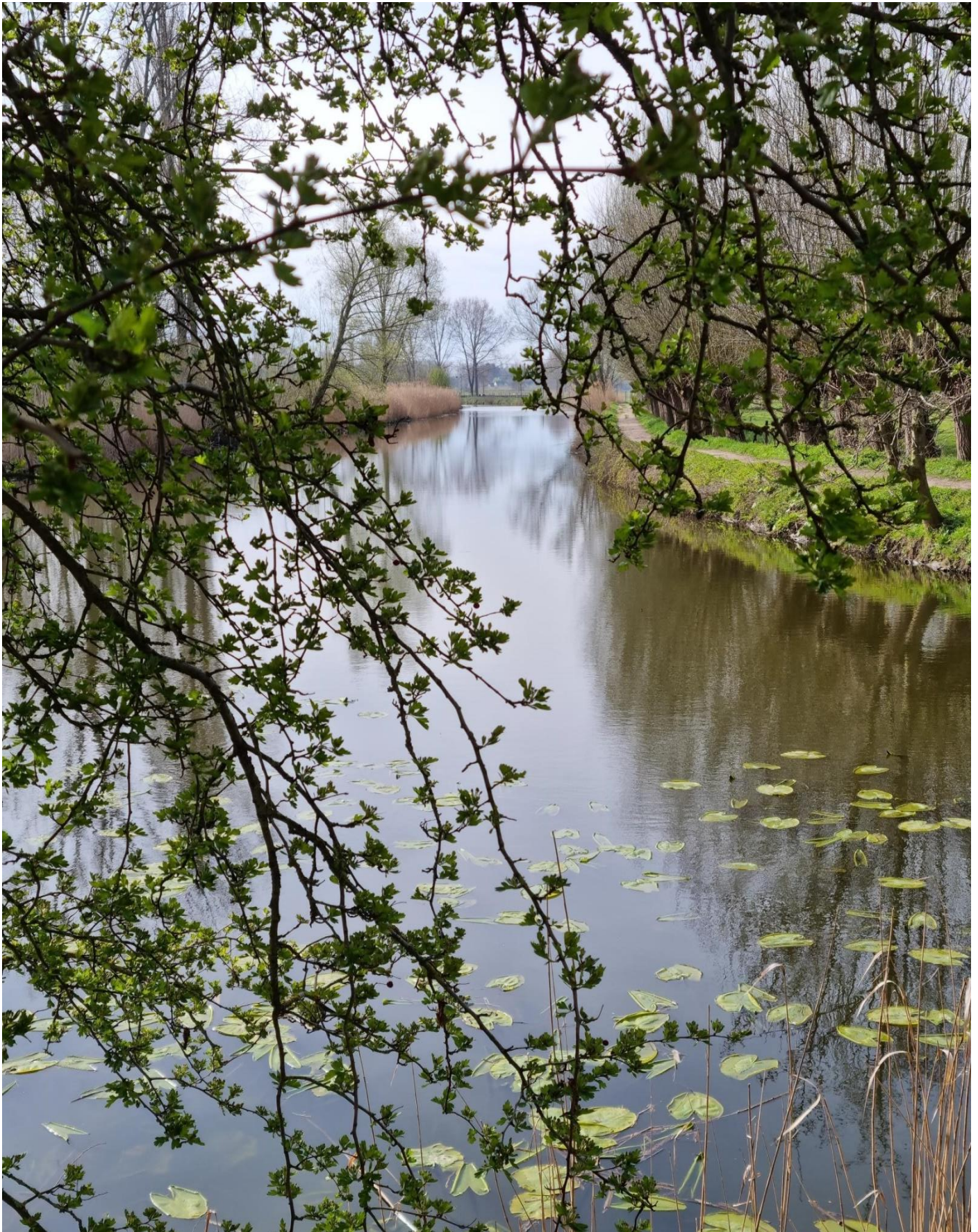
TOT SLOT

Aan het slot wil ik jullie allen bedanken om deze wandeling te hebben gemaakt. Ik nodig jullie uit voor de volgende "op stap met Rudi" wandeling bij de bureu.

Ik hoop dat jullie het interessant en leuk vonden en iets hebben bijgeleerd over de prachtige natuur rondom ons.

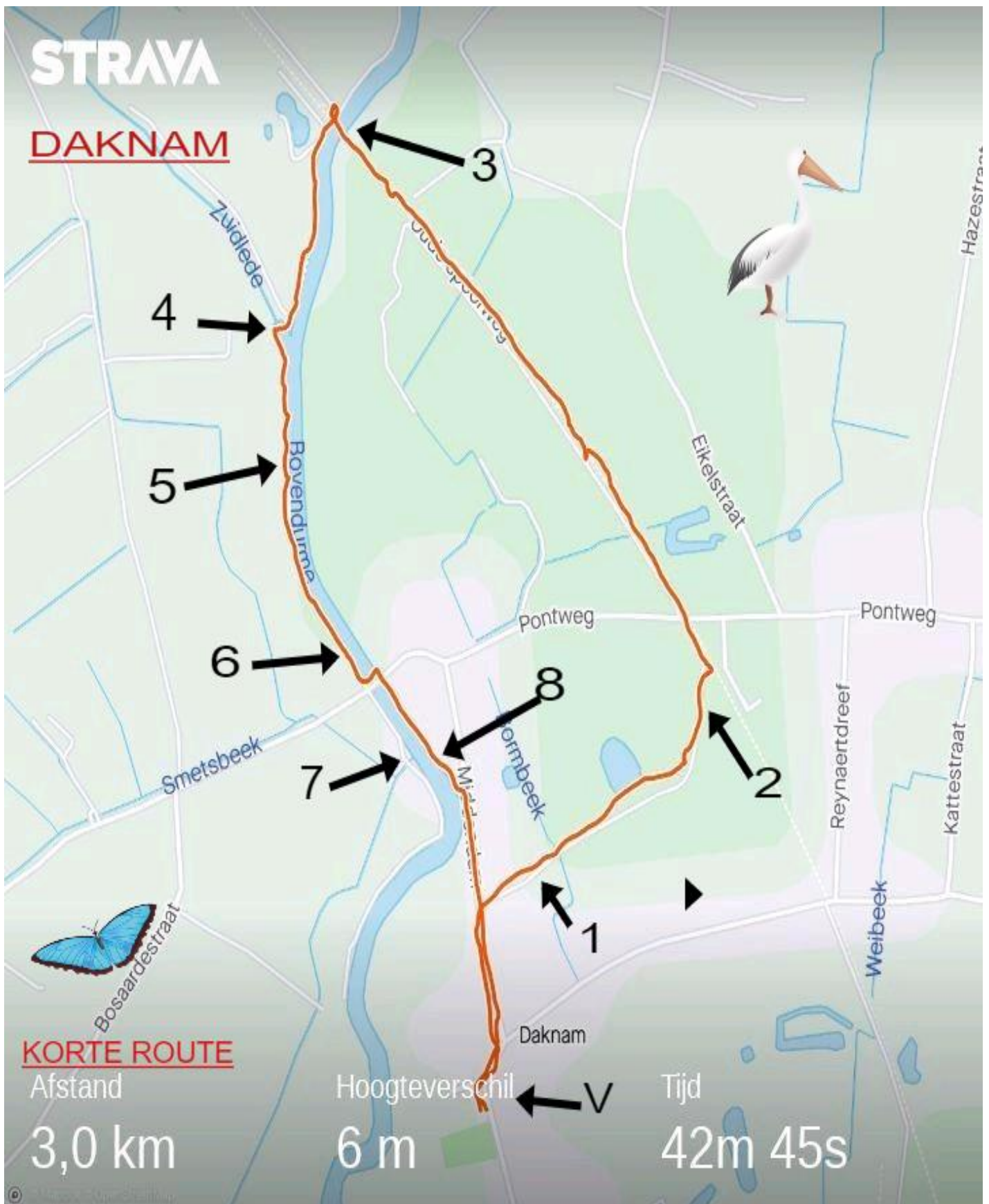
DE VOLGENDE WANDELING NR. 3 "IN DE SCHADUW VAN HET MOLSBROEK", IN LOKEREN

Een mooie wandeling aan de rand van het centrum van Lokeren vertrekkende op de parking van het Aardeken gaan we door het verloren bos naar het natuur reservaat van de Buylaers met zijn ooievaars, de moerassprinkhaan en de meersen....tot dan!!!

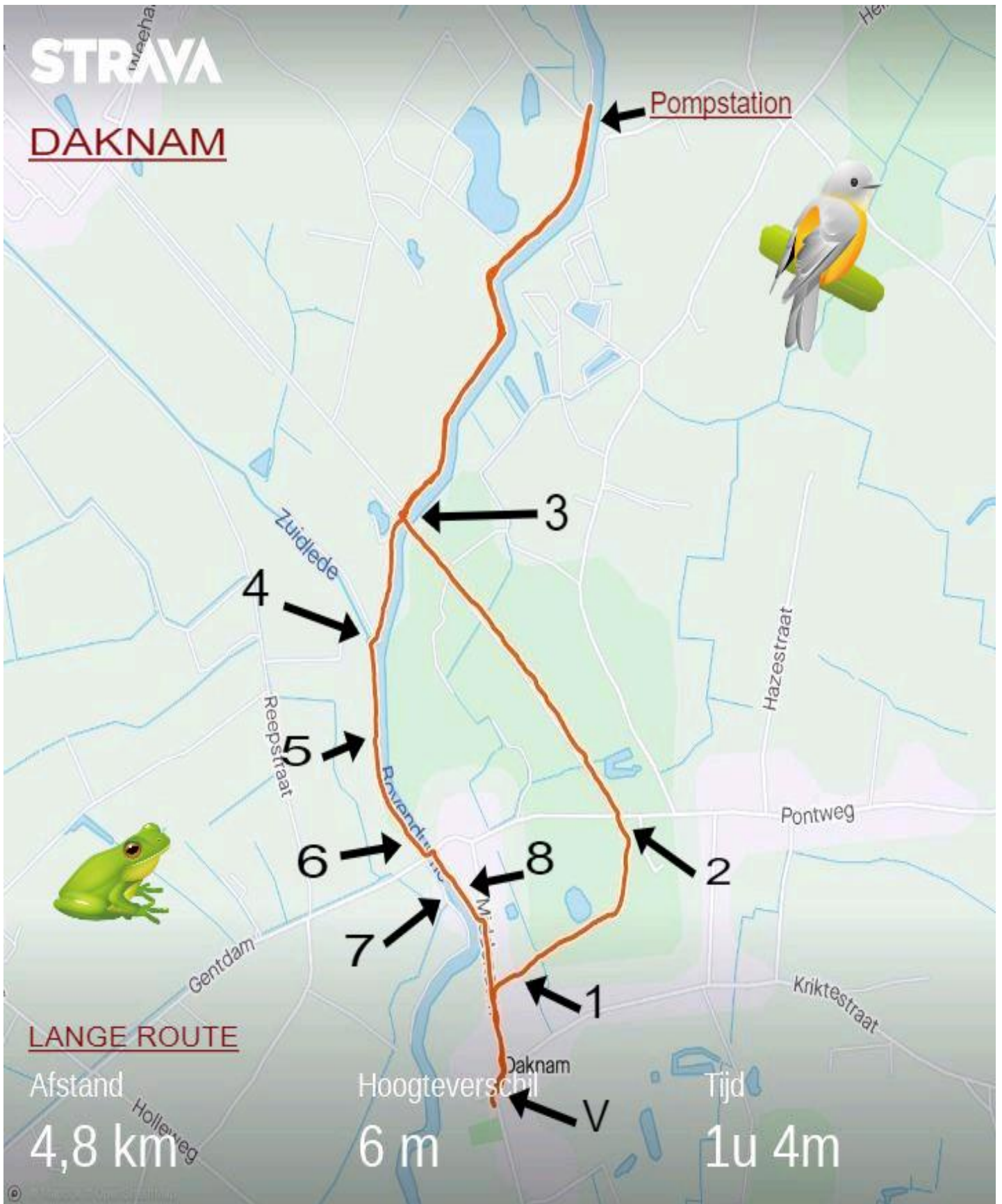

WAAR DE MOERVAART OVERGAAT IN DE DURME

WANDELKAART KORTE ROUTE 3,0 KM MET STOPPLAATSEN

WANDELKAART LANGE ROUTE 4,8 KM MET STOPPLAATSEN

WANDELROUTE: OVERZICHT VAN STOPS EN WEGBESCHRIJVING

VERTREK(V) Kerk Daknam. **Pagina 3.** Daknam dorp, 20

Ga met je rug naar de ingang van het kerkhof staan en steek schuin rechts het dorpsplein over. Wandel voorbij restaurant Tiecelijn en even verder links af richting E17. Een 200 meter verder ga rechts af het Catharinastraatje in. Iets verder op aan je rechter zijde is stop 1, het metalen beeld van Belijn de ram.

STOP 1 Kunst ter ere van Reinaert de vos. Pagina 4. Aan het metalen beeld van Belijn de ram, aan uw rechter zijde, een 200 meter in het Catharinastraatje.

Ga recht door.

STOP 2 De troon van de koning, de lindeboom en de Lokerse Moervaartmeersen. Pagina 5. Aan je rechterzijde op het einde van het Catharinastraatje staat de troon van koning Nobel en het beeld van Reinaert. Achter het beeld staat de eeuwenoude lindeboom. Aan je linkerzijde de Lokerse Moervaartmeersen.

Ga rechtdoor en volg de oude spoorlijn(nu fietspad) richting knooppunt 81.

STOP 3 De Spetterenbrug. Pagina 11. Aan de rechterzijde van de brug staat een picknick tafel met banken waar je kunt uitrusten en genieten van het mooie uitzicht op de kronkelende Moervaart.

OPGELET! Ga over de brug en daal rechts de trappen af.

Lange route, 4,8 km: Ga rechtdoor(Moervaart aan je rechter zijde) tot aan knooppuntpaal nummer 38 (aan het pomphuisje) en keer terug. Als je terug aan de brug komt ga rechtdoor.

Korte route, 3,0 km: Ga rechtsaf onder de brug door (de Moervaart aan je linker zijde).

STOP 4 Waar rivieren elkander ontmoeten. Pagina 12. Aan de groene brug aan je rechterzijde, aan het bord van peddelroute Waasland nr.5.

Ga naar rechts de groene brug over en direct links(Durme op uw linker zijde).

STOP 5 Waar bevers tuis zijn. Pagina 14. Ongeveer 150 meter na de brug zie je aan de overkant van de rivier een ingebeten stam, het werk van onze vriend de bever.

Ga recht door.

STOP 6 Japanse duizendknoop. Pagina 16. Ongeveer 150 meter voor de Daknambrug aan je linker zijde.

Ga recht door, steek de Daknambrug over en ga direct rechtsaf het wegeltje in(de Durme is rechts).

STOP 7 Het pompstation. Pagina 17. Ongeveer 100 meter aan uw rechter zijde aan de overkant van de Durme.

Ga tot aan de aanlegsteiger.

STOP 8 . Waterkwaliteit en visbestand Pagina 19. Aan de aanlegsteiger.

Ga rechtdoor en schuin links naar beneden tot aan de straat, ga rechtdoor en algauw kom je terug aan de kerk ,het vertrekpunt.